

โปรแกรมติดตามการรับประทานยาฟาวิพิราเวียร์ ของผู้ป่วย COVID-19 Monitoring Program of COVID-19 Patients on FAVIPRAVIR

22nd HA National Forum

ชื่อองค์กร : โรงพยาบาลค่ายพิชัยดาบหัก จังหวัดอุตรดิตถ์

คำสำคัญ : โปรแกรมติดตามการรับประทานยา, ยาฟาวิพิราเวียร์, COVID-19

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคอุบัติใหม่ที่มีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วไปทั่วโลก ส่งผลกระทบทำให้เกิดการเจ็บป่วยและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก จากการรายงานยอดผู้ป่วยที่ติดเชื้อ COVID-19 ในโรงพยาบาลค่ายพิชัยดาบหัก มีผู้ป่วยติดเชื้อ COVID-19 ในเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งหมด 300 ราย ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากสถิติการใช้ยาฟาวิพิราเวียร์ในโรงพยาบาล ตั้งแต่ ก.ค. ถึง ส.ค. 2564 มีผู้ป่วยได้รับยาฟาวิพิราเวียร์คิดเป็นร้อยละ 82.31 พบอุบัติการณ์การรับประทานยาผิดพลาด สูงถึง 10.52 % อุบัติการณ์ที่พบบ่อย คือ ผู้ป่วยรับประทานยาไม่ต่อเนื่อง (10.26 %) รับประทานยาช้า/ก่อน/เกินขนาด (0.17 %) และผู้ป่วยรับประทานยาผิดคน (0.08 %) ตามลำดับ ประกอบกับการดำเนินงานภายใต้ข้อจำกัดของจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ และตามแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ส่งผลทำให้ไม่สามารถดูแลผู้ป่วยได้อย่างทั่วถึง ในการติดตามการรับประทานยาของผู้ป่วยแต่ละราย จะต้องเปิดในแผนการรักษาของผู้ป่วยแต่ละราย ซึ่งต้องใช้เวลาในการค้นหาข้อมูลนาน และไม่สามารถป้องกันความผิดพลาดได้ทันทั่วถึง รวมถึงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับยาที่มีแนวทางการรักษาแตกต่างกันออกไปตามน้ำหนักของผู้ป่วย ทำให้เกิดความสับสนและไม่มั่นใจในการบริหารยา จนเกิดเป็นความคลาดเคลื่อนทางยาตามมา ทำให้แผนการรักษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร บางรายต้องเพิ่มระยะเวลาในการรักษานานมากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย

กิจกรรมพัฒนา

ระบบการติดตามการรับประทานยาฟาวิพิราเวียร์ได้มีการพัฒนาต่อเนื่องตั้งแต่ เมษายน 2564 จนเกิดเป็นโปรแกรมติดตามการกินยาฟาวิพิราเวียร์ โดยการใช้หลักการของ Deming Cycle (PDCA) แสดงดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิโครงการพัฒนาครั้งที่ 4 พัฒนาต่อเนื่องโดยใช้หลักการ PDCA

โปรแกรมติดตามการรับประทานยาฟาวิพิราเวียร์

- เทคโนโลยีการแจ้งเตือน
- บันทึกการกินยาด้วย Real time
- ระบบการเตือนเมื่อถึงเวลา
- Excel sheet สรุปการกินยาผู้ป่วย
- ช่องทางให้ความรู้และติดตามสอบถามข้อสงสัย 24 ชั่วโมง

พัฒนาครั้งที่ 3 (31 ส.ค. - 12 ก.ย. 2564)

- เพิ่มระบบติดตามการกินยา (ถ่ายรูปรูขี้นใน Line group แบบ Real time)
- เปลี่ยนการชื่อยา 5 days (1 ของมือ) + พัฒนาลงข้อในการบริหารยา
- กำหนดเวลาชอยในการกินยา เป็น 08.00 และ 22.00 น ให้ฝ่ายติดตาม
- จัดทำ medication administration record ในรูปแบบ Excel sheet

พัฒนาครั้งที่ 2 (1 ก.ย. - 30 ส.ค. 2564)

- ก้าวแรกแห่งการเรียนรู้สู่การรองรับผู้ป่วย COVID-19
- ป้องกันความคลาดเคลื่อนยาชนิดรับประทาน One day dose
- ให้ความรู้ผู้ป่วยโดยตรง
- บันทึกการกินยาโดยทีมรักษาในประวัติของผู้ป่วย

พัฒนาครั้งที่ 1 (14 ส.ค. - 26 ส.ค. 2564)

บทเรียนที่ได้รับ/โอกาสพัฒนา

- ระบบแจ้งเตือนไม่สามารถรองรับผู้ป่วยจำนวนมากได้
- Work load ในการติดตามบันทึกการกินยาเพิ่มขึ้น
- การสอบถามข้อมูลยาไม่สะดวก เข้าใจยาก/รอนาน
- การให้ความรู้แก่ผู้ป่วย

บทเรียนที่ได้รับ/โอกาสพัฒนา

- สามารถติดตามได้กับทุกกลุ่มเล็ก (ข้อจำกัดบุคลากร)
- ขาดการติดตามการกินยา Real time (เวลาเกินไม่ตรงกัน)
- ผู้ป่วยรับประทานยาไม่ตรงเวลา, ไม่ต่อเนื่อง, มีรับประทานยา
- ไม่มีช่องทางในการสอบถามข้อมูลด้านยาที่ชัดเจน

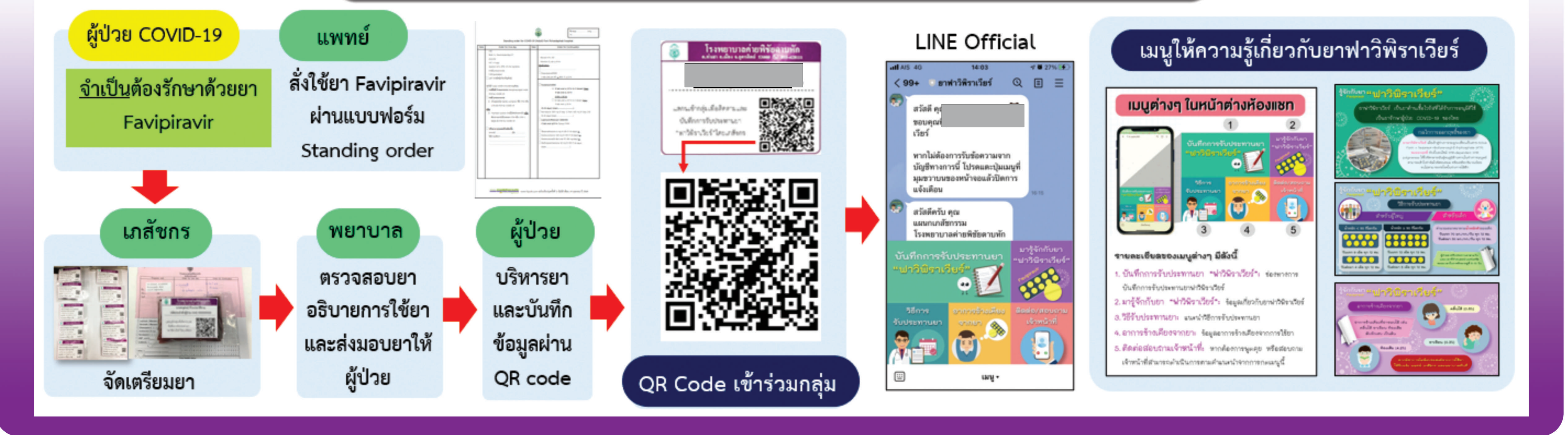
การพัฒนาเป็นโปรแกรมติดตามการรับประทานยาฟาวิพิราเวียร์

จากอุบัติการณ์การรับประทานยาฟาวิพิราเวียร์ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาออกแบบเป็นโปรแกรมติดตามการรับประทานยาฟาวิพิราเวียร์ ให้ความรู้เกี่ยวกับยา ทั้งวิธีการรับประทาน ยาอาการไม่พึงประสงค์จากยา เพิ่มช่องทางการขอคำปรึกษาจากเภสัชกรอย่างใกล้ชิดผ่านทางระบบ Line official ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการรักษาผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

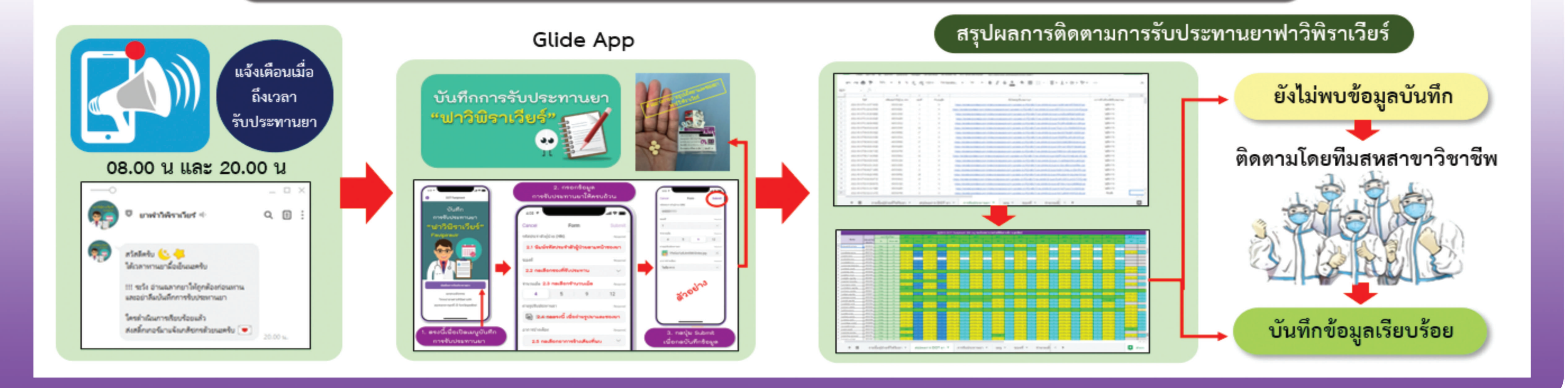
วัตถุประสงค์

- เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการรับประทานยาฟาวิพิราเวียร์ผิดพลาด
 - 1.1 ความคลาดเคลื่อนในการรับประทานยาไม่ต่อเนื่องลดลงน้อยกว่า ร้อยละ 10
 - 1.2 ความคลาดเคลื่อนในการรับประทานยาช้า/ก่อน/เกินขนาด และผิดคนเป็นศูนย์
- เพื่อเพิ่มช่องทางการให้ความรู้และติดต่อสอบถามข้อมูลยาฟาวิพิราเวียร์กับเภสัชกร
- เพื่อลดภาระงานของทีมนักวิชาการในการบันทึกข้อมูลการรับประทานยาฟาวิพิราเวียร์ของผู้ป่วย

โปรแกรมติดตามการรับประทานยาฟาวิพิราเวียร์ของผู้ป่วย COVID-19

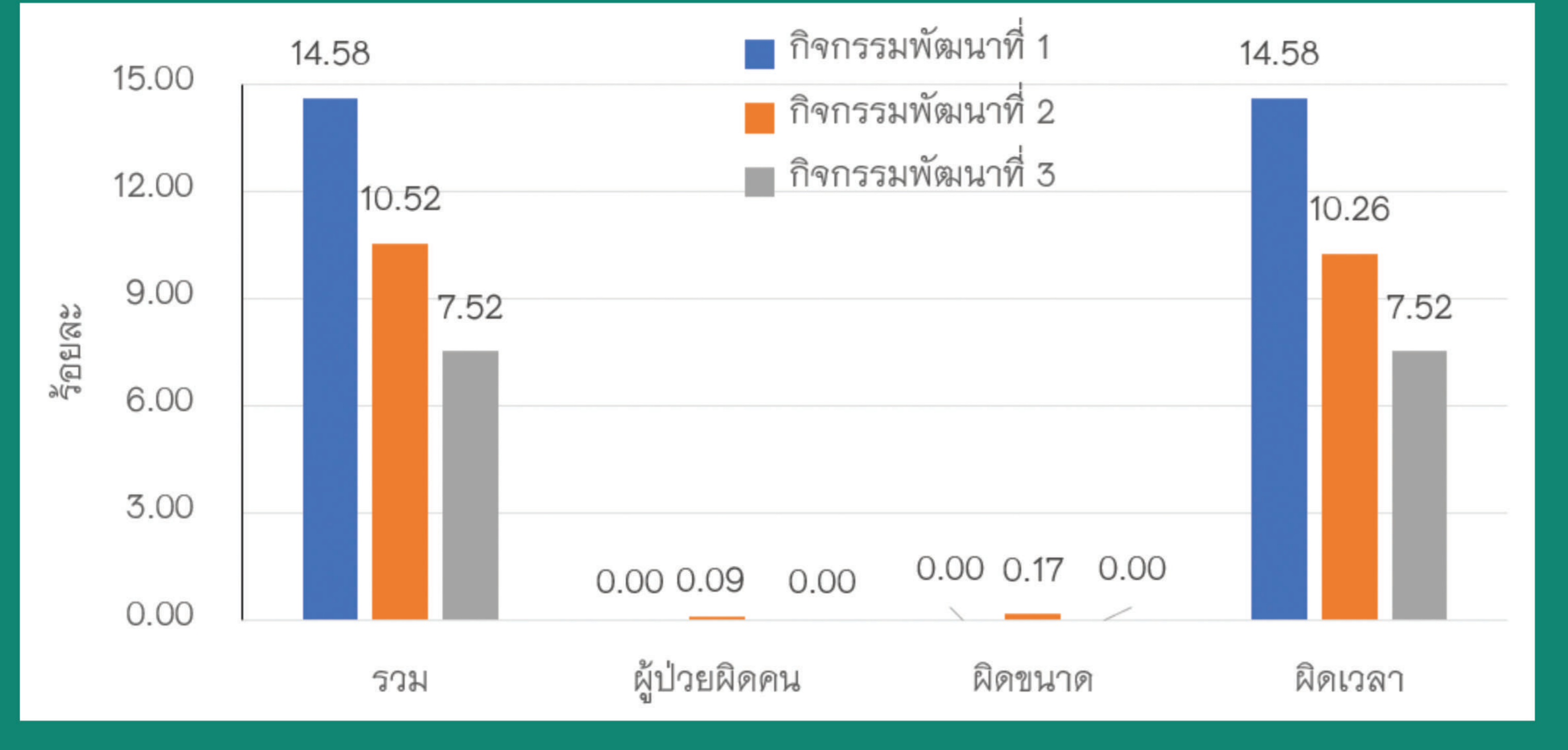
แสดงระบบการแจ้งเตือนเมื่อถึงเวลารับประทานยาและการบันทึกการรับประทานยา

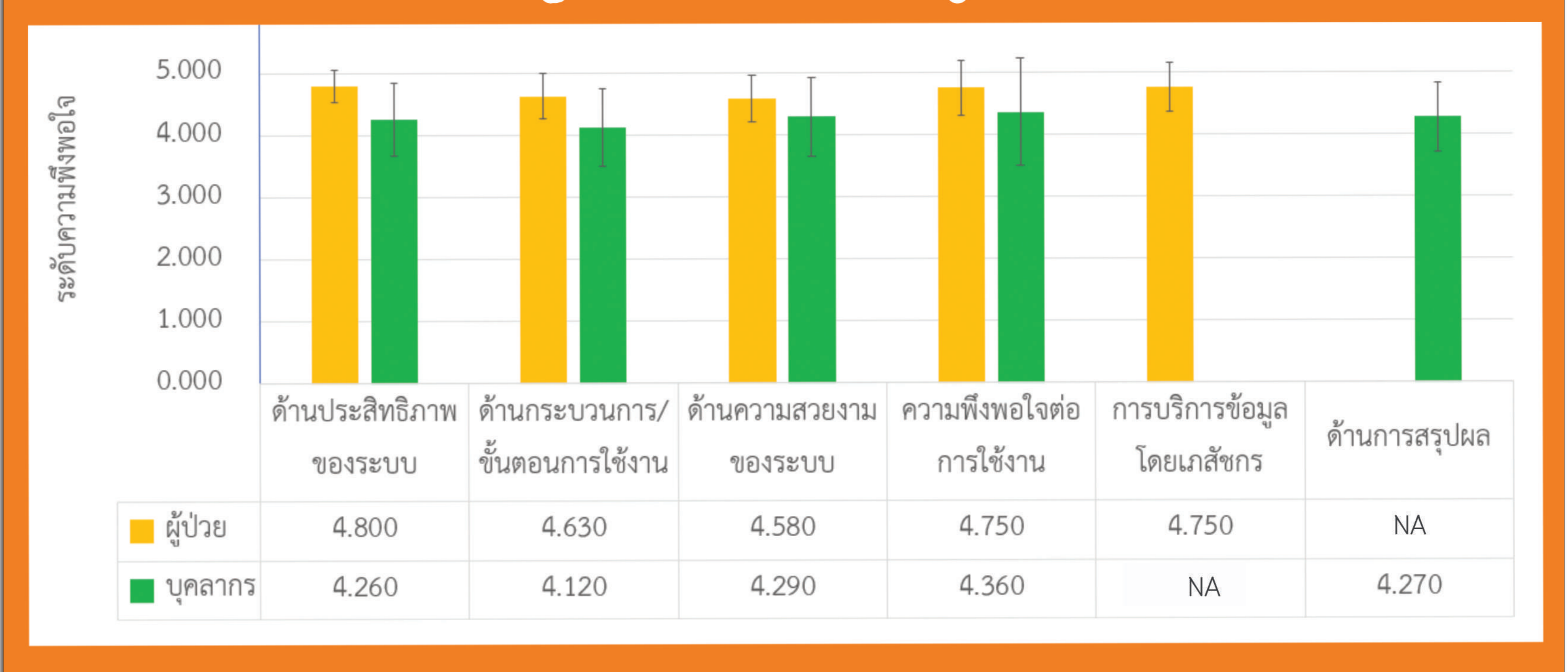
การประเมินผลการเปลี่ยนแปลง

ผู้ป่วย COVID-19 ที่ได้รับยา ได้ใช้โปรแกรมจริง 100% บันทึกข้อมูลในระบบ จำนวน 1,292 ครั้ง (92.48%)

1. ความคลาดเคลื่อนในการบริหารยาผิดพลาด

2. ความพึงพอใจของผู้ป่วย COVID-19 และบุคลากร ต่อการใช้โปรแกรม

สรุปผลการเปลี่ยนแปลง

- อุบัติการณ์การรับประทานยาผิดพลาดลดลงเท่ากับ 7.52 %
- การยาช้า/ก่อน/เกินขนาด/ผิดคนเป็นศูนย์
- ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับยาได้อย่างรวดเร็วอยู่ในระดับดีถึงดีมาก (4.750±0.390)
- ลดภาระงานของทีมนักวิชาการติดตามและบันทึกการรับประทานยาของผู้ป่วยได้จริง ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้โปรแกรมอยู่ในระดับดีถึงดีมาก (4.270±0.560)
- ความพึงพอใจโดยรวมของผู้ป่วยและทีมนักวิชาการอยู่ในระดับดีถึงดีมาก

บทเรียนที่ได้รับ

- ข้อจำกัดพื้นที่การเก็บข้อมูล หากผู้ป่วยมีจำนวนมากต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม
- แม้ว่าโปรแกรมจะมีข้อจำกัดการเข้าถึงของผู้ป่วยบางราย เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือ ทีมได้บทเรียนโดยดำเนินการจัดตั้งนวัตกรรม/ตัวแทนอาสาสมัครผู้ป่วยเพื่อช่วยดูแลติดตามและบันทึกการรับประทานยาของผู้ป่วยด้วยตนเอง และส่งผลทำให้การใช้โปรแกรมประสบความสำเร็จ
- แม้ว่าโปรแกรมดังกล่าวจะมุ่งเน้นการศึกษาเพียงยาฟาวิพิราเวียร์ แต่ผลการทดสอบใช้จริงพบว่ามีคำถามเพิ่มเติมมากมาย เช่น ยาโรคประจำตัว สมุนไพร การปฏิบัติตัวขณะรักษา ดังนั้นจึงเป็นโอกาสพัฒนาต่อยอดต่อไปในอนาคต

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

Towards **Scaling-up**
and **Resilience** in Healthcare